

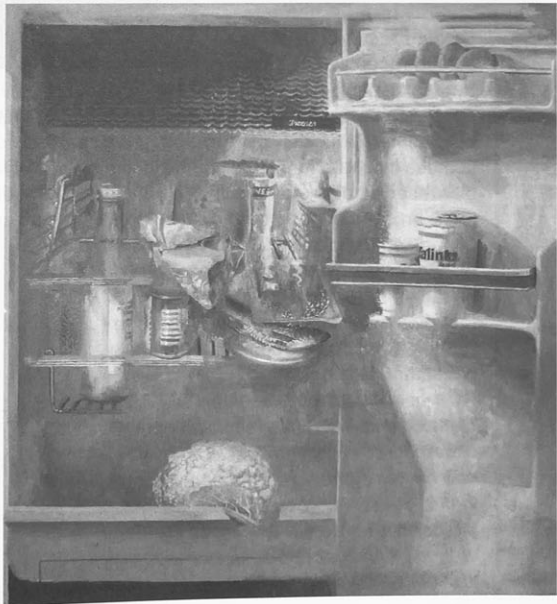
L'EXPERIÈNCIA DE PINTAR

NATI CRESPO

Primera de tot, voldria donar les gràcies per l'oportunitat que se'm dona de compartir la meua experiència com a pintora. Reconec que en un primer moment vaig rebre la proposta com a un compromís incòmode i pesat. Normalment pinto, no parlo de pintura. A més, fer-ho implicava al·ludir a la relació que la pintura té amb la meua vivència de la fe. Una relació que sempre he sentit com a inqüestionable, però que era quelcom purament experiencial. El que se'm demanava m'ha obligat a reflexionar, a posar paraula i dono les gràcies per això.

Respecte als orígens de la vocació, dir que la meua primera il·lusió era ser metgessa. No vaig obtenir la nota de la selectivitat necessària per accedir a la facultat de medicina i em vaig veure obligada a cercar una altra alternativa. Així és com vaig optar per fer Belles Arts. Un escull estudiar això o allò en funció de la pròpia personalitat i interessos. Avui m'adono que allò pel que has optat i al que dedicàràs temps i atenció va configurant, al seu torn, una manera de ser i d'estar a la vida. En el meu cas, pintar ha implicat donar espai a la introspecció, a la cerca solitària, anar a l'encontre de "quelcom" inefable que et crida, t'excedeix i davant del que només pots rendir-te mentre poses mans a l'obra. És en aquest punt on sento que pintura i espiritualitat es troben. Ambdues comparteixen la mateixa disposició interior.

Per fer-ho intel·ligible intentaré concretar algunes actituds que tant la pintura com la fe tenen en comú. En primer lloc, ambdues són fruit de l'amor, de l'enamorament. Un enamorament que com a tal, genera entusiasme, oblit de si per anar a l'encontre de l'ALTRE (el Déu inefable o la imatge intuïda, endevinada –mai vista del tot– d'una pintura) que et crida i requereix de la teua participació per arribar a SER. Un enamorament que, a més, demana, ineludiblement, compromís. L'opció del cor d'endinsar-se en una aventura que ningú no pot viure per tu. W.H. Murray en "L'expedició escocesa a l'Himàlaia" ho descriu així:

Fins que un no es compromet, hi ha vacil·lació, l'oportunitat de fer-se enrere, sempre una espècie d'ineficàcia. En relació amb tots els actes de la creativitat hi ha una veritat elemental, la ignorància de la qual acaba amb innumbrables idees i plans esplèndids. I és que és en el moment en què un es compromet definitivament, quan la Providència també es posa en marxa. Llavors, succeeixen tot tipus de coses que ajuden a algú que d'una altra manera mai no haguessin succeït.

Per la meua part, sempre he sentit que tant la pintura com la fe són quelcom que "et succeeix", més que quelcom a "fer". La naturalesa d'ambdues radica en una actitud receptiva, d'acollida. Paradoxalment, el més difícil és aquella passivitat. Abandonar-se, fer-se disponible al buf de l'Esperit en la fe, a la musa inspiradora en la pintura. Renunciar a ser actor protagonista per convertir-se en simple instrument. Frases com: "Heus aquí l'esclava del Senyor, faci's en mi segons la teua paraula", "...però que no es faci el que jo vull, sinó el que tu vols" resumeixen la disposició que mou una i l'altra. Antonio López comenta respecte a l'escultor Giacometti:

Hi ha una cosa en Giacometti que m'impressiona molt i és la sensació de l'inevitable. Recordo haver llegit quelcom que li va ocórrer: les figures cada vegada se li anaven quedant més petites; estava espanyat, però no ho podia remeiar, se li anaven empentint fins gairebé desaparèixer. A mi això em sembla molt impressionant. Aque-

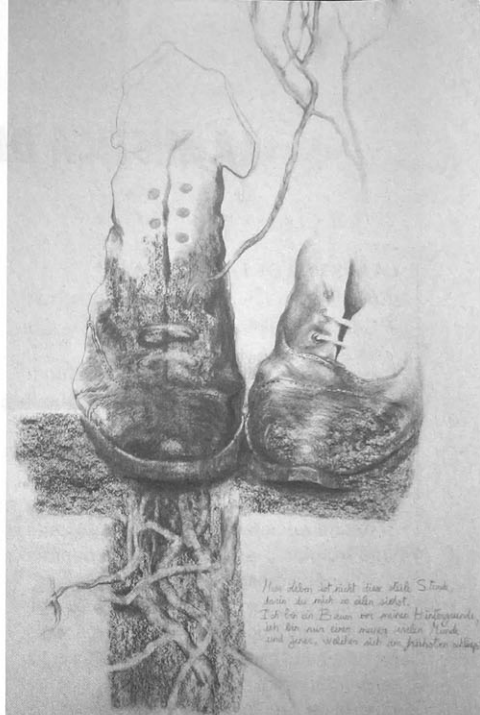
lla falta de control, aquell lliscar-se, encara que no ho desitgis, fins el fons, fins el més abismal, sense defensar-se.

Sense defensar-se, renunciant (quelcom que costa tant!) a controlar, a la seguretat que dona saber per on trepitges. Per a mi cada pintura/dibuix és un acte de fe, un posar-se en camí cap a un lloc per al que no tinc mapa de ruta. Només l'anhel d'assolir amb el pinzell, el llapis, una imatge que difusa però intensament, se m'insinua dins. "De noche iremos a buscar la fuente. Sólo la sed nos alumbrará" (Sant Joan de la Creu). Cada vegada que en aquella recerca he fet el que m'era possible fer amb les meves mans, quelcom que no depenia de mi, que arribava de fora, apareixia de sobte per concloure l'obra. No obstant, aquesta influència ja no

serveix per a la propera vegada. S'ha de ser humil, tenir confiança, avançar. L'ajuda sorgeix en el camí.

Per últim, voldria referir-me a l'aspecte contemplatiu de la pintura. Sóc el que es diu una pintora del natural. L'observació directa del tema (un paisatge, un rostre, un objecte quotidià) és el detonant. La realitat que capten els meus ulls em llença a una realitat més àmplia. Jo tinc amb el tema una relació apassionada, si no, no puc treballar. No tinc capacitat de distanciament, però a la vegada desitjo respectar el que pinto. El meu treball ha de ser el reflex d'una contemplació apassionada però no manipuladora. El resultat no és mai la realitat. La mirada més neutral i neta sempre està impregnada de la substància individual del que mira. La imparcialitat no és possible, però la meua voluntat és que aquella impregnació no alteri l'essència de l'objecte. L'important és que aquella experiència visual, emocional, mental que visc mentre pinto, passi a l'obra. L'espectador de l'obra ha de veure l'objecte com jo el vaig veure, però a la vegada deixant-li un espai ampli per a ell. Tot això no és deliberat, transcorre en l'espai en ombra de la psique.

Acabaré aquesta exposició amb una anècdota referida a Goethe que sempre

m'ha agradat i en la que apareixen aquests tres ingredients que, per a mi, nodreixen la pintura i la vida de fe: el temps, l'amor i la disposició atenta a la Revelació, al Misteri.

En la seva joventut Goethe va tenir una experiència de visió imaginativa a la catedral d'Estrasburg: després de passar-hi diversos dies observant-la i dibuixant-la des de diversos angles i fins i tot pujant a la seva torre per curar-se del vertigen que patia, va fer saber a uns amics que l'edifici estava incomplet. Sorpresos, aquests li van preguntar com podia saber-ho. En consultar els plànols originals, van corroborar que tenia raó. El van inquirir sobre qui li ho havia dit, i Goethe va contestar que havia estat la pròpia catedral: "La vaig observar durant tant de temps, amb tanta atenció, i vaig posar-hi tant d'afecte, que va decidir revelar-me el seu secret patent".

